

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 38P/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119209939
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Linda Anovčinová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2119209939.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou Mgr. Lindou Anovčinovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. E., P. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom J. Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov - matka: O. Š., P. XX.XX.XXXX, bytom H. X, X., zastúpená: JUDr. Eva Koleničová, advokátka, so sídlom Paulínska 20, Trnava a otec: D. E., P. XX.XX.XXXX, bytom U. X, X., zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát, so sídlom Hlavná 25, Trnava, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Výživné otca na maloletého D. sa z v y š u j e zo sumy 66,39 Eur mesačne na sumu 150,- Eur mesačne, a to s účinnosťou od 11.11.2019 do 31.08.2020 a zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 180,- Eur mesačne, a to s účinnosťou od 01.09.2020, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 11.11.2019 do 30.11.2020 na maloletého D. v sume 1.149,12 Eur sa otcovi povoľuje zaplatiť k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach po 40,- Eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

III. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 26C/172/2007-48 zo dňa 09.04.2008 v časti výšky bežného výživného otca na maloleté dieťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletého sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 11.11.2019 domáhala zvýšenia výživného na maloletého D. na sumu 250,- Eur mesačne. V návrhu uviedla, že matka a otec maloletého boli manželmi a počas manželstva sa im narodil maloletý D.. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 26C/172/2007-48 zo dňa 09.04.2008 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol povinný prispievať na výživu maloletého sumou 2.000,- Sk mesačne (66,39 Eur). Od roku 2008 náklady spojené s výchovou maloletého podstatne vzrástli. Maloletý je žiakom X. Z. V. Š. J. X.. V čase pôvodného rozhodovania súdu o výživnom nemal maloletý ani 3 roky. Odtedy sa náklady na jeho stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a záujmové aktivity podstatne zvýšili. Približné náklady na maloletého sú vo výške 600,- Eur mesačne, a to obedy a desiata v škole 70,- Eur, cestovné náklady na mestskú dopravu 10,- Eur, ZRPŠ 3,- Eur, oblečenie a obuv 80,- Eur, školské pomôcky a knihy 30,- Eur, strava 190,- Eur, telefón 10,- Eur, kultúrne podujatia, športové aktivity, výlety, kino 30,- Eur, lieky a vitamíny 15,- Eur. Matkine pravidelné mesačné náklady pozostávajú z hypotekárneho úveru 105,17 Eur, telefón 27,- Eur, strava 10,- Eur, oblečenie 50,- Eur, drogéria a kozmetika 20,- Eur, PHM na automobil 40,- Eur, športové aktivity 20,- Eur. Pravidelné ročné

náklady na nehnuteľnosť má matka vo výške 216,- Eur (poistenie bytu 47,52 Eur, daň z nehnuteľnosti 28,- Eur, PZP na automobil 184,12 Eur) a mesačné náklady má vo výške 215,68 Eur (poplatky správcovi za užívanie bytu a služby 87,25 Eur, fond opráv 56,32 Eur, plyn 8,- Eur, električka 30,- Eur, RTVS 4,64 Eur, TV + internet 29,46 Eur. Čistý príjem matky je vo výške 844,- Eur. Poberá aj rodinné prídavky na maloletého vo výške 24,34 Eur mesačne. Z tohto príjmu nie je schopná zabezpečiť maloletému všetko čo potrebuje, preto podáva návrh na zvýšenie výživného. Otec na výchovu maloletého neprispieva nad rámec výživného.

2. Otec vo vyjadrení k návrhu matky nerozporoval skutočnosť, že od posledného zvýšenia výživného na maloletého došlo k zvýšeniu výdavkov na maloletého a akceptuje dôvodnosť zvýšenia výživného, avšak v nižšom rozsahu ako to navrhuje matka. Otec rozporoval tvrdenia matky o výdavkoch na maloletého, a to konkrétne strava v škole a doma spolu vo výške 260,- Eur, pričom v súčasnej dobe sú obedy v školských zariadeniach plne hradené z prostriedkov štátu. Rovnako nadsadený sa otcovi javí výdavok na oblečenie v sume 80,- Eur mesačne a na hygienické potreby vo výške 40,- Eur mesačne. Uviedol, že si nie je vedomý toho, že by maloletý mal zdravotné problémy spojené s pravidelným užívaním liekov nehradených zdravotnou poisťovňou. Ďalej vyjadril pochybnosti o mesačných výdavkoch maloletého vo výške 30,- Eur na školské pomôcky. Matka v návrhu neuviedla žiadnu mimoškolskú záujmovú činnosť, teda zjavne maloletý nechodí na žiadne krúžky, do jazykovej školy, nevenuje sa športu či iným aktivitám. Nepravdivé je tiež tvrdenie matky o výške príjmov otca. Otec pracuje ako zámočník a jeho príjem je vo výške 733,76 Eur mesačne. Je spoluvlastníkom X. Y. J. X., kde býva so svojimi rodičmi. Mesačné poplatky spojené s užívaním bytu predstavujú poplatky správcovi vo výške 143,58 Eur, električka 26,- Eur, TV + internet 16,48 Eur, plyn 23,40 Eur (štvrtročne), poistenie bytu 23,76 Eur mesačne. Tieto náklady hradí spolu s rodičmi v polovici. Jeho osobné výdavky sú na stravu 200,- Eur, telefón 40,- Eur, hygienické potreby 20,- Eur, životné poistenie 20,95 Eur, splátka spotrebného úveru 20,- Eur, kultúrne aktivity 20,- Eur. Otec nevlastní žiadne iné majetkové hodnoty väčšieho rozsahu, ani motorové vozidlo. Navrhol, aby bola jeho vyživovacia povinnosť voči maloletému zvýšená na sumu 120,- Eur mesačne, pričom zročné výživné žiadal zaplatiť v splátkach.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom a vyjadrením k návrhu, výsluchom matky a otca, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Trnava sp. zn. 26C/172/2007, najmä s rozsudkom č.k. 26C/172/2007-48, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav.

4. Matka maloletého na pojednávaní počas výsluchu uviedla, že návrh na zvýšenie výživného podávala z dôvodu, že do roku 2018 žila v spoločnej domácnosti s partnerom, ktorý jej pomáhal s nákladmi ohľadom bývania a s nákladmi na maloletého. Avšak odkedy nežijú v spoločnej domácnosti, výdavky maloletého sama uhrádzať nevláda. Matka je zamestnaná a jej čistý mesačný príjem je vo výške 760,- až 800,- Eur mesačne. Poberá prídavky na maloletého a uplatňuje si aj daňový bonus. Býva spolu s maloletým v trojizbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Na byt platí hypotéku. Náklady na byt má vo výške 300,- Eur, pričom splátka hypotéky predstavuje 105,17 Eur. Byt nadobudla pred rokom za sumu 116.000 Eur, výška úveru bola 33.000,- eur, 60.000,- Eur jej požičali rodičia a minula na to celú jej finančnú rezervu. Inú nehnuteľnosť nevlastní. Úvery ani pôžičky nemá, platí životnú poisťku vo výške 22,- Eur a na syna 15,- Eur. Vlastní osobný automobil zn. L. M. XX, Z. J. XXXX. Maloletý navštevuje A. H. XXXX E. Z. H. Š.. V septembri v súvislosti s nástupom na strednú školu mal výdavok 30,- Eur na ZRPS a učebnice. Zvýšené výdavky má na obuv, nakoľko potrebuje nosiť ortopedickú obuv, vzhľadom na jeho rýchly rast a výšku. Takisto začal cvičiť, od júla 2020 chodí pravidelne do fitnesscentra z dôvodu skoliózy a permanentka stojí 30,- Eur mesačne. Do školy chodí peši. Stravuje sa doma, do školy od septembra na stravu nechodí. Krúžky ani záujmové aktivity v škole nenavštevuje. Nosí okuliare, kontrolu absolvuje raz ročne. Ortopéda navštevuje pravidelne. Kardiológa navštevuje jedenkrát za rok a pol. Pravidelne žiadne lieky neužíva, užíva len výživové doplnky (magnézium, železo, biomin H). Otec na výživu maloletého prispieva pravidelne sumou 66,39 Eur v zmysle posledného rozhodnutia. Otec a maloletý nie sú v žiadnom kontakte. Maloletý nejavil záujem o stretávanie s otcom, otec ho telefonicky raz kontaktoval, ale maloletý nechcel s ním komunikovať.

5. Otec maloletého na pojednávaní počas výsluchu uviedol, že s maloletým nie je v kontakte. Spočiatku sa o kontakt snažil, ale keď si matka našla nového partnera, tento kontakt bol úplne prerušený. Aktuálne sa s maloletým nekontaktuje, ani s matkou. S maloletým by chcel byť v kontakte, avšak s matkou sa nevie dohodnúť. Bol v tom iniciatívny. So synom sa nestretol približne 8 rokov. Je zamestnaný s čistým

mesačným príjmom priemerne 770,- Eur. Do práce chodí pešo, je to asi 7 minút. Jeho pracovný čas je od 6.00 hodiny do 14.00 hodiny. Iné príjmy nemá. Nemá ani inú vyživovaciu povinnosť, k staršiemu synovi mu už vyživovacia povinnosť zanikla. Býva v X. Y. u rodičov v X., ktorým prispieva na domácnosť sumou 287,- Eur mesačne. Byt je v podielovom spoluvlastníctve vlastníctve jeho a jeho brata. Na nehnuteľnosti je tarcha v podobe doživotného užívacieho práva jeho rodičov. Byt nadobudol darovacou zmluvou od rodičov. V byte býva len on s rodičmi. Obaja rodičia sú na dôchodku. Jeho matka má výšku dôchodku 427,- Eur a otec 647,- Eur. Inú nehnuteľnosť už nevlastní. Má pôžičku v sume 320,- eur, ktorú spláca splátkou po 20,- Eur. Uhradza poisťné na životné poistenie splátkou 20,- Eur mesačne. Dopláca na obedy 20,- Eur mesačne. Platí telefón sumou 42,- Eur, pričom spláca v tejto sume aj telefón, keď výška splátky telefónu je 15,- Eur. Ďalej platí výživné na maloletého. Hnuteľnú vec vyššej hodnoty nevlastní. Vyššie úspory nemá.

6. Procesný opatrovník maloletého na pojednávaní uviedol, že odporúča návrhu matky vyhovieť, nakoľko je v záujme maloletého dieťaťa. Výživné navrhol zvýšiť primerane k zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca.

7. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 26C/172/2007-48 zo dňa 09.04.2008, právoplatným dňa 03.05.2008 bolo manželstvo rodičov maloletého D. Z.ozvedené a súd na čas po rozvoде rodičov schválil rodičovskú dohodu, ktorou bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 66,39 Eur (2.000,- Sk) mesačne do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.05.2008.

8. Z potvrdenia o príjme matky zo dňa 15.06.2020 vyplýva, že matka maloletého mala za obdobie od júna 2019 do mája 2020 priemerný čistý mesačný príjem vo výške 874,62 Eur.

9. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 07.02.2020 vyplýva, že matka maloletého poberá prídavok na maloletého; v roku 2019 vo výške 24,34 Eur a v roku 2020 vo výške 24,95 Eur.

10. Z potvrdenia o príjme otca zo dňa 11.09.2020 a zo dňa 17.01.2020 vyplýva, že otec maloletého mal za obdobie od januára 2019 do decembra 2019 priemerný čistý príjem vo výške 733,75 Eur a za obdobie od marca 2020 do augusta 2020 priemerný čistý príjem vo výške 788,37 Eur.

11. Z potvrdenia o návšteve školy zo dňa 04.09.2020 vyplýva, že maloletý v školskom roku 2020/2021 navštevuje 1. Z. H. H. A. Š. C. -H. J. X..

XX. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 28.11.2019 vyplýva, že výška starobného dôchodku rodičov otca maloletého je 647,30 Eur starého otca a 427,70 Eur pre starú matku.

13. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 24 ods. 1 a 3 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoде, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

15. Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

22. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

24. Podľa § 232 ods. 2 a 3 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

25. Predmetom konania je rozhodovanie o zvýšení výživného otca pre maloletého D., o ktorom bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 26C/172/2007-48 zo dňa 09.04.2008 tak, že okrem iné bolo určené výživné otca na maloletého D. vo výške 66,39 Eur (2.000,- Sk) mesačne.

26. Hmotnoprávnou podmienkou, aby mohol súd opakovane vo veci rozhodnúť je zmena pomerov, pričom je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Výška vyživovacej povinnosti sa potom odvodzuje predovšetkým z odôvodnených potrieb a záujmov každého maloletého dieťaťa a po ich zistení je možné povinného rodiča zaviazať na úhradu pomernej časti týchto nákladov. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza jednak zo skúmania odôvodnených potrieb každého maloletého dieťaťa, ktoré sú dané vzhľadom na vek, zdravotný stav, návštevu predškolského alebo školského zariadenia, nadanie či záujmy a zároveň vychádza z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov pritom neznamená mechanickú rovnosť, kritéria na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane každého dieťaťa a keďže ide o osobné právo dieťaťa, súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu na základe jeho individuálnych potrieb. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti zohrávajú zásadnú úlohu náklady na odôvodnené potreby a záujmy každého maloletého dieťaťa, pričom z obsahu tohto pojmu je zrejmé,

že sa jedná o také potreby a záujmy, ktoré je nevyhnutné u maloletého dieťaťa vynakladať v záujme jeho zdravého a všestranného vývinu a rozvoja, s ohľadom na všetky ostatné skutočnosti každého prípadu, vrátane celkových pomerov oboch rodičov.

27. Súd preskúmal pomery na strane maloletého dieťaťa a jeho rodičov od 09.04.2008 ku dňu rozhodnutia a dospel k záveru, že od poslednej úpravy o výživnom zo dňa 09.04.2008 uplynulo viac ako dvanásť rokov, počas ktorých došlo k vývoju životných nákladov maloletého dieťaťa, ktorý dôvod je sám o sebe v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 ZR objektívnou skutočnosťou odôvodňujúcou zmenu výšky výživného. Na strane maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov tým, že od poslednej úpravy výživného od roku 2008 vyrástol, je starší o 12 rokov, fyzicky i duševne vyspelejší, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním jeho odôvodnených hmotných potrieb (ošatenie, obuv, strava, školské potreby a podobne) ako i ďalších potrieb pre jeho výchovu, vývoj a výživu. Maloletý bol v čase poslednej úpravy dieťaťom, ktoré ešte nedovŕšilo tri roky veku. Nenavštevoval predškolské zariadenie ani jasle, matka s ním bola na rodičovskej dovolenke. Bol zdravý, sledovaný u kardiológa. V súčasnosti má maloletý D. XX Z. a navštevuje E. Z. H. Š. (od septembra 2020), pričom jeho oprávnenými pravidelnými mesačnými výdavkami sú strava vo výške 150,- Eur, oblečenie a obuv 50,- Eur, hygiena a kozmetika 10,- Eur, bývanie 107,84 Eur mesačne (215,67 Eur / 2 osoby; t.j. zálohové platby správcovi, elektrina, plyn, internet a TV). V súvislosti so zdravotnou starostlivosťou má maloletý dôvodné výdavky vo výške 10,- Eur mesačne a školou má maloletý dôvodné mesačné výdavky 3,- Eur na ZRPŠ a na školské pomôcky a podujatia 15,- Eur. Výdavky vyčíslené matkou v podanom návrhu na stravu doma vo výške 190,- Eur a v škole vo výške 70,- Eur mesačne (v čase návštevy základnej školy), považoval súd za značne nadhodnotenú, najmä z dôvodu poskytovania príspevku na obеды v škole z prostriedkov štátu. Aktuálne sa už maloletý stravuje len doma, pričom súd na stravu 15 ročného dieťaťa považoval za primeranú sumu vo výške 150,- Eur mesačne. Súd považoval za dôvodný výdavok na oblečenie a obuv na maloletého vo výške 50,- Eur mesačne, pričom prihliadal aj na skutočnosť, že maloletý vo svojom veku rýchlo rastie. V súvislosti so zdravotným stavom maloletý nemá zvýšené výdavky okrem nákupu okuliarov, aj napriek jeho sledovaniu u viacerých odborných lekárov, nie je potrebné, aby bral lieky, ktoré by mu neboli preplácané zo zdravotného poistenia. Výživové doplnky nemožno považovať za nevyhnutný výdavok maloletého dieťaťa. Krúžky ani iné záujmové aktivity nenavštevuje, ale začal navštevovať posilňovňu, kde permanentka stojí 25,- Eur mesačne. Do fitnesscentra chodí maloletý aj z dôvodu skoliózy. V súvislosti so skúmaním odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa súd zdôrazňuje, že odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa, finančne náročnej záujmovej činnosti alebo štúdia.

28. U matky maloletého došlo k zmene pomerov tým, že v čase poslednej úpravy výživného matka maloletého bola na rodičovskej dovolenke a jej príjem pozostával z rodičovského príspevku vo výške 151,36 Eur (4.560,- Sk) a prídavku na maloletého vo výške 17,92 Eur (540,- Sk). Okrem maloletého inú vyživovaciu povinnosť nemala. Bývala s maloletým v trojizbovom byte, ktorý bol v jej výlučnom osobnom vlastníctve. Finančne jej vypomáhali rodičia. V súčasnosti je matka maloletého zamestnaná s priemerným mesačným príjmom vo výške 874,62 Eur v čistom, spolu s vyplateným daňovým bonusom. Matka poberá rodinné prídavky na maloletého vo výške 24,95 Eur. Žije sama s maloletým v X. Y. J. X., ktorý je v jej výlučnom vlastníctve a zároveň vlastní aj osobný automobil zn. L. M., Z. J. XXXX. Vyživovacia povinnosť matke nepribudla, stále má vyživovaciu povinnosť len k maloletému D.. Matka má hypotekárny úver na nehnuteľnosť, ktorý spláca splátkou vo výške 105,17 Eur mesačne.

29. Otec maloletého v čase ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletému bol zamestnaný a dosahoval priemerné príjmy 590,19 Eur (17.780,- Sk) mesačne v čistom. Okrem maloletého mal vyživovaciu povinnosť voči synovi I., ktorá mu bola určená vo výške 33,16 Eur (1.000,- Sk). Býval u svojich rodičov v trojizbovom byte. Aktuálne je otec zamestnaný, pracuje stále u toho istého zamestnávateľa s čistým príjmom vo výške 780,- Eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Stále býva s rodičmi J. X. Y. J. X.. Nehnuteľnosť má v podielovom spoluvlastníctve o veľkosti podielu 1/2 so svojím bratom. Rodičia im nehnuteľnosť darovali, pričom došlo k zriadeniu vecného bremena v podobe práva doživotného užívania nehnuteľnosti rodičmi. Rodičia otca sú na dôchodku, jeho otec poberá dôchodok vo výške 647,30 Eur a matka vo výške 427,70 Eur. Osobný automobil nevlastní. S maloletým sa nestretáva, nad rámec súdom určeného výživného neprispieva. S maloletým sa videli naposledy pred ôsmymi rokmi, spočiatku sa stretávali, ale keď si matka našla nového partnera tento kontakt bol prerušený.

30. Vyživovacia povinnosť rodiča je jeho zákonnou povinnosťou a túto je povinný rodič si plniť do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (62 ods. 1 ZR). Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, môže byť plnená formou osobnej starostlivosti alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť podľa § 62 ods. 4 ZR, druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania, treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytnutím vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup ošatenia a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 173/2015-15 zo dňa 8. apríla 2015).

31. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že od poslednej úpravy o výživnom na maloletého D. došlo k podstatnej zmene okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom k zmene pomerov došlo tak na strane maloletého dieťaťa, ako aj oboch rodičov maloletého. Na strane matky došlo k zmene v tom smere, že sa jej príjem zvýšil, keď aktuálne dosahuje priemerne príjem vo výške 874,62 Eur mesačne v čistom a poberá prídavky na maloletého vo výške 24,95 Eur mesačne. Takisto sa zvýšila jej životná úroveň, keďže je vlastníčkou osobného automobilu zn. L. M., Z.. J. XXXX a nadobudla do svojho vlastníctva nehnuteľnosť, X. Y. J. X., ktorý ale spláca prostredníctvom hypotekárneho úveru. Byt nadobudla za sumu 116.000,- Eur v roku 2019, pričom výška čerpaného úveru bola 33.000,- Eur, sumu 60.000,- Eur jej požičali rodičia a zvyšok financovala zo svojich úspor. Súd dodáva, že matka bola vlastníčkou iného X. Y. J. X. aj v čase ostatnej úpravy, ktorý mala vo výlučnom vlastníctve a nadobudla ho darom od rodičov. Zmena pomerov na strane maloletého D. je daná najmä samotnou objektívnou skutočnosťou zvýšenia jeho výdavkov úmerne k jeho veku, keďže ide už o XX Z. chlapca. Pochopiteľne došlo aj úmerne k veku k zvýšeniu jeho pravidelných výdavkov a odôvodnených potrieb, keďže v čase poslednej úpravy výživného bol ani nie trojročným dieťaťom. Jeho pravidelné mesačné výdavky sú vo výške 346,- Eur. Maloletý má aj nepravidelné a mimoriadne výdavky ako napr. na zakúpenie okuliarov. Tu súd dodáva, že odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne a sú predovšetkým závislé od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Výživné maloletého dieťaťa slúži predovšetkým na uspokojovanie odôvodnených základných potrieb (strava, ošatenie, obuv, hygiena, príp. škola) a až následne aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (kultúrne, rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, odôvodnenými sú len nezhné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V prípade ak sú ale reálne možnosti a schopnosti väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Súd sa preto ďalej zaoberal možnosťami a schopnosťami otca ako povinného rodiča, u ktorého takisto došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy, keď sa zvýšil jeho priemerný mesačný príjem na sumu 780,- Eur v čistom. Aj otcovi sa zvýšila jeho životná úroveň tým, že sa stal podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, X. Y. J. X., ktorý nadobudol darom od rodičov. Nehnuteľnosť je ale zaťažená vecným bremenom. V ostatných majetkových pomeroch zostala jeho životná úroveň nezmenná, stále býva s rodičmi, ktorý majú právo doživotného užívania predmetnej nehnuteľnosti a nevlastní hnutelnú vec vyššej hodnoty. Odbudla mu však jedna vyživovacia povinnosť a aktuálne má vyživovaciu povinnosť už len k maloletému D..

32. V súvislosti s určením výšky výživného zo strany povinného rodiča je potrebné uviesť, že neexistujú záväzné kritériá pre jeho určenie a vždy sa vychádza z individuálneho posúdenia. Napriek tomu, judikatúra súdov v súčasnosti zastáva názor, že výška výživného by sa mala pohybovať v rozsahu 20 - 30% z čistého mesačného príjmu povinného rodiča (na všetky vyživovacie povinnosti). Súd pri určovaní výšky výživného na maloletého D. vychádzal jednak z čistého priemerného príjmu otca ako povinného rodiča, ktorý je vo výške 780,- Eur a jednak z odôvodnených pravidelných výdavkov maloletého. Otec je zamestnaný, dokonca u toho istého zamestnávateľa ako v čase poslednej úpravy výživného, s pravidelným a stabilným mesačným príjmom. Nemožno preto súhlasiť s tvrdeniami matky, že otec by si mohol zvyšovať príjem brigádami, keďže je riadne zamestnaný s 8 hodinovou pracovnou dobou. Tieto tvrdenia by bolo možné vziať do úvahy v prípade, ak by otec pracoval na dohodu, prípadne ak by mal kratší pracovný úväzok, čo ale nie je tento prípad. Otec nemá ani nadštandardnú životnú úroveň.

Zakúpenie mobilného telefónu, príp. reproduktorov na splátky nemožno hodnotiť ako nadštandard, avšak ide o výdavky otca, ktoré nie je nevyhnutne nutné z jeho strany vynakladať.

33. Nakoľko návrh matky bol podaný dňa 11.11.2019 a maloletý D. v tom čase navštevoval X. Z.Č. V. Š., ako aj na návrh rodičov, súd rozdelil vyživovaciu povinnosť otca na obdobie do nástupu maloletého na strednú školu, keď prechod na vyšší stupeň možno považovať za podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa. Do času nástupu maloletého na strednú školu, t.j. za obdobie od 11.11.2019 do 31.08.2020 zvýšil súd vyživovaciu povinnosť otca na sumu 150,- Eur mesačne a od nástupu maloletého na strednú školu, t.j. od 01.09.2020 zvýšil súd vyživovaciu povinnosť otca na sumu 180,- Eur mesačne. Výšku výživného súd určoval v rozpätí 20 až 25% z čistého príjmu otca, keďže maloletý navštevuje 1. ročník strednej školy, má 15 rokov a je predpoklad zvýšenia výživného v budúcnosti. Súd nevidel dôvod určovať výšku výživného nad 25% z čistého príjmu povinného rodiča. Podľa názoru súdu dôvodným by bolo určovať výšku výživného nad uvedenú hranicu v prípade, ak by mal maloletý závažné zdravotné problémy, ale nie v prípade maloletého, ktorý je študentom X. Z. H. Š. s bežnými pravidelnými výdavkami. Súd ďalej prihliadal na tú skutočnosť, že čistý priemerný príjem otca za rok 2019 bol vo výške 733,- Eur. S poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 ZR má súd za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné s účinnosťou od 11.11.2019 do 31.08.2020 vo výške 150,- Eur mesačne a s účinnosťou od 01.09.2020 vo výške 180,- Eur, aj s prihliadnutím na tú skutočnosť, že otec nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť a na výchove a starostlivosti o maloletého sa iným spôsobom sa nepodieľa (§ 62 ods. 4 ZR).

34. Súd dodáva, že otec sa s maloletým aktuálne nestretáva, nie sú v kontakte už 8 rokov, pričom k prerušeniu kontaktu došlo v čase, keď si matka našla nového partnera. Úloha otca je v živote dieťaťa dôležitá, a preto v prípade ak otec má záujem podieľať sa na výchove maloletého aj iným spôsobom ako platením výživného, je potrebné, aby on ako rodič vyvinul snahu a záujem o kontakt s maloletým dieťaťom.

35. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samé sa živiť. Súd takto určenú výšku výživného považoval za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa (spolu s výživným poskytnutým matkou a prídavkom na maloleté dieťa, ktoré matka poberá) ako i primeranú majetkovým a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, berúc do úvahy zásadu, že životná úroveň detí a rodičov má byť rovnaká a vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je prvoradá.

36. Zvýšením vyživovacej povinnosti otca za obdobie od 11.11.2019 do 31.08.2020 (od podania návrhu matkou v súlade s § 77 ods. 1 veta druhá ZR) a za obdobie od 01.09.2020 do 30.11.2020 vznikol nedoplatok na zročnom výživnom v sume 1.149,20 Eur (1.990,- Eur - 840,88 Eur), keď otec mal za uvedené obdobie zaplatiť výživné na maloletého Marka vo výške 1.990,- Eur (pomerná časť za november 2019 vo výške 100,- Eur + za 12 mesiacov vo výške 1.890,- Eur; december 2019 až august 2020 po 150,- Eur, t.j. 9 x 150,- Eur a september až november 2020 po 180,- Eur, t.j. 3 x 180,- Eur), pričom otec v zmysle predchádzajúcej úpravy mal uloženú povinnosť za dané obdobie uhradiť výživné vo výške 840,88 Eur. Uvedený nedoplatok na zročnom výživnom súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 40,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, keď súd rozhodol v súlade s § 232 ods. 3 a 4 CSP, pričom zohľadnil výšku určeného výživného, majetkové pomery otca a tiež skutočnosť, aby bol dlh zaplatený najneskôr do troch rokov. Nedoplatok nemohol súd uložiť splácať v splátkach navrhnutých otcem vo výške 15,- Eur mesačne, nakoľko matka s takouto výškou splátky nesúhlasila a dlh otca na zročnom výživnom by nebol splatený v lehote troch rokov.

37. Týmto rozsudkom došlo k zmene predchádzajúceho rozhodnutia, a preto súd zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 26C/172/2007-48 zo dňa 09.04.2008 v časti určenia výšky bežného výživného otca na maloleté dieťa v súlade s § 121 CMP.

38. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku, možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.